

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS SZEREPE GYERMEKEK TERVEZÉSI TELJESÍTMÉNYÉNEK JAVULÁSÁBAN

CÁTÁLINA KÖPETZ ~ ÁNA MARIA MATEI

(1) Tanársegéd: BBTE - Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Pszichológia Tanszék
Gh. Bilascu u., 24 sz., Kolozsvár, 3400, Románia
Tel (fax): 00 40 64 190967
E-mail: kcata@psiho.ubb.sorosci.ro

(2) Egyetemi hallgató: BBTE - Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Pszichológia Tanszék
Gh. Bilascu u., 24 sz., Kolozsvár, 3400, Románia

A tervezés szerepe az emberi viselkedésben vitatott kérdés, mivel a különböző szerzők a tervezés fogalmát eltérően határozzák meg. Akár a problémamegoldás részének tekintjük, akár azzal egyenértékű mechanizmusnak, akár a célirányos viselkedés alkotóelemének, a tervezés mindenképpen az emberi viselkedés egyik alapvető mechanizmusa. Kísérletünkben a tervezést kognitív készségek csoportjaként értelmezzük, amelyet a szociális interakció és az instrukció is befolyásol. A jártasabb társakkal való együttműködés révén a gyermekeknek alkalmuk nyílik arra, hogy tervezéssel kapcsolatos tudásukat gyakorlatba ültessék. Kísérletünkben azt vizsgáljuk, hogyan befolyásolja az együttműködés a gyermekek tervezési teljesítményét. Kutatásunk Vigotszkij elméletére alapoz, aki a jártasabb társak szerepét hangsúlyozza a gyermekkori kognitív fejlődésben.

Vizsgálatunkban 80, 7 és 8 év közötti gyermek teljesítményét mértük fel egy tervezési feladatban (egy útvonalat kellett megtervezniük). A preteszt után a résztvevőket két csoportra - egy kísérleti és egy kontrollcsoportra - osztottuk. A kísérlet második szakaszában a kísérleti csoport tagjai 14-15 éves serdülőkkel együtt oldották meg a feladatot. A kontrollcsoport tagjai kortársakkal dolgoztak együtt. A résztvevők tervezési teljesítményét egy harmadik, egyéni szakaszban - a poszttesztben - mértük fel. Az eredmények nem mutattak szignifikáns különbséget a kísérleti és a kontrollcsoport között a preteszt során, az együttműködés szakasza után azonban szignifikáns különbség jelentkezett a két csoport teljesítményében. A posztteszt során a kísérleti csoport tagjai szignifikánsan jobb teljesítményt értek el, mint a kontrollcsoportba tartozó gyermekek. Ezenkívül a kísérleti csoport tagjai lényegesen jobban teljesítettek a poszttesztben, mint a pretesztben.

A kísérlet jelentőségét és a további kutatás lehetőségeit a kognitív teljesítményre gyakorolt szociális hatás kontextusában tárgyaljuk.

Kulcsszójegyzék: a gyerekek kognitív tervezési képessége; együttműködés; tervezési képességfejlődése; megosztott felelősség; kognitív konfliktus.

Tervezés és együttműködés gyerekeknél